

BESLUIT van GS van Utrecht

VERZONDEN 12 NOV 2019

DATUM	12 november 2019	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2018-1725	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	81F6BA64	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	29 oktober 2018	FAX	030-2583139
UW NUMMER		E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	- voorschriften - kaart planlocatie - maatregelen aanvraag - aanvullingen aanvraag	ONDERWERP	Ontheffing ruimtelijke ingrepen Hamershof blok 4 te Leusden

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht op de aanvraag van 29 oktober 2018 van Bureau Viridis, namens VVE De Hamershof, om ontheffing in het kader van artikel 3.3, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: wet).

I. Besluit

Gelet op het bepaalde in de wet, het Beleidskader Wet natuurbescherming en Verordening Natuur en Landschap hebben wij besloten u:

ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, tweede lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen en vernielen, van nesten van de gierzwaluw, **voor de periode van de verzenddatum van het besluit tot en met 1 juli 2020.**

II. Omschrijving van de aanvraag

De werkzaamheden in de aanvraag bestaan uit dakwerkzaamheden aan de woningen van Schepershilt 1 tot en met 37 (even en oneven). Dit zijn 21 woningen in blok 4 van het project. De werkzaamheden welke niet zijn uitgevoerd onder de gedoogbeschikking van de RUD Utrecht (met zaakkenmerk Z-CHZTH-2018-06856-02) zijn de dakwerkzaamheden van blok 4. Hiervoor wordt nu ontheffing aangevraagd. Er wordt ontheffing gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1 van de wet, voor wat betreft de gierzwaluw (*Apus apus*), voor de periode van 1 november 2018 tot en met 1 juli 2020.

III. Procedure

De aanvraag is afgehandeld overeenkomstig het bepaalde in afdeling 4.1.2 van de Algemene wet bestuursrecht.

Na opschorten van de aanvraag voor benodigd aanvullend onderzoek is op 19 september 2019, 17 oktober 2019, 22 oktober 2019, 5 november 2019 en 7 november 2019 de aanvraag aangevuld.

IV. Toetsingskader

De gierzwaluw is beschermd ingevolge artikel 3.1 van de wet.

V. Toetsing Ruimtelijke Ingreep

Motivering

Gierzwaluw

Tijdens de reguliere onderzoeken in 2019 zijn er 13 gierzwaluwnesten aangetroffen bij de Schepershilt.

- In het woningblok met nummers 1 tot 7 zijn drie nesten vastgesteld, waarvan twee aan de noordgevel van nummer 7 en één aan de zuidgevel van nummer 1.
- In het woningblok met nummers 9 tot 15 zijn twee gierzwaluwnesten vastgesteld, waarvan één in de gevel van de woning met huisnummer 11 aan de noordzijde en één in de gevel van de woning met nummer 15.
- In het aangrenzende blok binnen het plangebied zijn vijf nestplaatsen van de gierzwaluw vastgesteld, waarvan één in de zuidgevel van nummer 2, twee nestplaatsen in de zuidgevel van nummer 8 en twee in de noordgevel van nummer 6.
- In het woningblok met nummers 33-37 zijn drie nestplaatsen van de gierzwaluw vastgesteld aan de westgevel van nummer 33.

Tijdens de werkzaamheden zullen de 13 nestplaatsen van de gierzwaluw aangetast worden. Als mitigerende maatregel zal er niet gewerkt worden als de gierzwaluwen broeden. Ook zal er gewerkt worden onder begeleiding van een ter zake kundige ecooloog.

Voor de aan te tasten verblijfplaatsen worden compenserende maatregelen genomen door het aanbieden van alternatieve verblijfplaatsen in de vorm van gevelkasten met compartimenten. De functionaliteit van vergelijkbare nestkasten is aangetoond in verschillende onderzoeken.¹ In het plangebied is sprake van een (deel)kolonie gierzwaluwen waarbij het nodig is om overlappend met het voorafgaande broedseizoen reeds alternatieve verblijfplaatsen aan te bieden om de gierzwaluwen zoveel mogelijk te laten wennen aan deze nieuwe verblijfplaatsen. Bij dit project zijn er voor in totaal 5 van de 13 nesten op dezelfde locaties alternatieven aangeboden. Dit betekent dat er voor 7 nestlocaties 35 alternatieven parallel beschikbaar zouden moeten zijn tijdens het broedseizoen van 2019 om te voldoen aan de richtlijn uit het kennisdocument gierzwaluw (BIJ12). Hiervan waren 20 nestkasten voor het broedseizoen van 2019 reeds beschikbaar (voor de gierzwaluwen in blok 4) in de gerenoveerde nokken van de woningen in fase 1 en 2. Dit betekent dat voor drie nestlocaties niet voldaan is aan de richtlijnen uit het kennisdocument. Voor deze drie nestlocaties zijn de 15 alternatieve locaties wel gedurende het broedseizoen gerealiseerd. Om de acceptatie en kans op ingebruikname van de alternatieve verblijfplaatsen door de gierzwaluwen te vergroten zijn in de nokkasten in sommige compartimenten nesten teruggeplaatst die tijdens de sloop van de daken in de eerdere fases zijn aangetroffen. Bij dit project is een deel van de maatregelen al in eerdere fases toegepast waardoor er een langere gewenningsperiode heeft kunnen ontstaan. (zie bijlage 3, aanvullingen 5 november) Ook het aanbieden van de alternatieve verblijfplaatsen op exact dezelfde locatie als de huidige verblijfplaatsen helpt bij de acceptatie van deze nieuwe verblijfplaatsen. De voorgestelde maatregelen zijn hiermee in grote lijnen voldoende. Aanvullend wordt een voorschrift opgenomen over de broedperiode.

De gierzwaluw is niet opgenomen op de Rode Lijst broedvogels. De broedpopulatie van de gierzwaluw wordt volgens de laatste betrouwbare aantalsgegevens geschat op 30.000 tot 60.000 broedparen in Nederland. De soort komt relatief algemeen voor in dorpen en steden, de huidige situatie voor de populatie is daarmee beoordeeld als gunstig. De gevolgen van de ingreep zijn lokaal. In de verschillende blokken binnen het project zijn in totaal 33 nestplaatsen van de gierzwaluw vastgesteld. Al deze nestplaatsen van de soort zijn/worden aangetast door de werkzaamheden en worden/zijn gecompenseerd door de alternatieve nestkasten. De maatregelen zullen na uitvoering van de werkzaamheden gemonitord worden op doeltreffendheid. De monitoring zal worden uitgevoerd door minimaal een monitoringsronde in het 1e, 3e en 5e jaar na de voltooiing van het project uit te voeren. Wanneer uit de monitoring in het eerste jaar blijkt dat er geen nestkasten in gebruik zijn genomen dan worden er lokgeluiden toegepast. Ook zal er in de omgeving worden gezocht naar waar de gierzwaluwen op een andere plaats zijn gaan broeden. Uit monitoring tijdens het broedseizoen van 2019 bleek dat er geen bevestiging is van ingebruikname van de nestkasten door de gierzwaluwen. Echter, de nestkasten zijn wel in gebruik genomen door huismussen. Er is gebleken dat dit helpt om de gierzwaluwen de weg naar de kasten te wijzen. De gierzwaluwen verjagen de huismussen wanneer ze de nestkasten in gebruik willen nemen. Door het nemen van de mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de gierzwaluw niet in gevaar door het uitvoeren van de werkzaamheden.

¹ <https://gierzwaluwbescherming.nl/bescherming/nestkasten/> type Bunschoten, <http://actionforswifts.blogspot.com/search?q=%23triangle>, <http://actionforswifts.blogspot.com/p/triangular-colony-boxes.html>

Belang van de aanvraag

Er is ontheffing aangevraagd op grond van het belang 'volksgezondheid of openbare veiligheid'.

De eengezinswoningen zijn eind jaren '80 gebouwd en in deze periode werden de woningen nog niet goed geïsoleerd. Het doel van de renovatiewerkzaamheden is om voor de komende jaren de woningen kwalitatief op peil te houden van de woningen en ze tevens energiezuiniger te maken. Zodoende zullen de woningen voldoen aan de nieuwe en strengere eisen op het gebied van duurzaamheid en energiebesparing. In 2012 is het convenant Energiebesparing Huursector opgesteld door het Ministerie voor Binnenlandse Zaken. In dit convenant staan de afspraken tussen de overkoepelende organen van woningcorporaties, huurders en vastgoedondememers. Een van de belangrijkste afspraken is dat voor 2020 alle huurwoningen een energielabel B of beter hebben door het nemen van energetische maatregelen. Volgens het Plan van aanpak Energiebesparende Gebouwde Omgeving (2011) is het omlaag brengen van energiekosten gunstig voor het behalen van diverse doelstellingen, zoals het verduurzamen van de woningen en de verlaging van woonlasten. Energiebesparing heeft een gunstig effect op het (leef)milieu; het leidt tot een vermindering van het benodigde gebruik van fossiele brandstoffen en tot een afname voor mens en milieu schadelijke emissies. Deze lagere emissies leiden tot een verbeterde luchtkwaliteit en dit heeft een positief effect op de volksgezondheid. Een energie-onzuinige woning leidt naast de negatieve milieueffecten ook tot hoge woonkosten voor de huurder. Energiebesparing draagt bij aan een betere betaalbaarheid van het huren, wat van groot belang is voor de koopkracht van huurders met lagere inkomens (sociale huurwoningen).

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat het belang 'volksgezondheid of openbare veiligheid' voldoende onderbouwd is om het beschadigen/vernielen van verblijfplaatsen van de gierzwaluw te rechtvaardigen. Het belang bij het verlenen van deze ontheffing weegt in dit geval zwaarder dan het beschermingsbelang.

Alternatievenafweging

Alternatieve locatie

Het project voorziet in de renovatie van de bestaande woningvoorraad. Het project kan derhalve niet op een andere locatie uitgevoerd worden. Het betreft het isoleren van woningen en dat is per definitie strikt locatie gebonden. De technische staat van de woningen is dusdanig dat renovatie nodig is om de woningen te laten voldoen aan de eisen van deze tijd. De woningen zijn op dit moment onvoldoende geïsoleerd, waardoor in de huidige situatie veel energieverlies optreedt. Indien geen renovatie van de woningen wordt uitgevoerd zullen de woningen daarnaast op termijn onbewoonbaar worden, wat zal gaan leiden tot sloop van de woningen. Sloop van de woningen leidt in dit geval tot grotere ecologische nadelen dan renovatie of isolatie, omdat dit het verlies betekent van alle verblijfplaatsen van beschermde soorten als vleermuizen, gierzwaluwen en huismussen.

Alternatieve planning

Bij de planning van de werkzaamheden wordt steeds rekening gehouden met de aanwezige beschermde soorten. Voorafgaand aan de uitvoer van de werkzaamheden wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld door een ter zake kundige. In overleg met de uitvoerende partij zal in het werkprotocol een planning worden opgenomen waarin de kwetsbare perioden en de gewenningsperioden voor alternatieve verblijfplaatsen ingecalculeerd wordt.

Alternatieve wijze van uitvoering

Tijdens de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op de gierzwaluw te voorkomen, dan wel te verminderen. In de woningen worden voorzieningen getroffen voor gierzwaluwen. Daarbij wordt er rekening gehouden met de kwetsbare periode van de aanwezige beschermde soort. De werkzaamheden worden in de meest gunstige periode uitgevoerd, dat wil zeggen in de periode dat de gierzwaluwen de nestplaatsen niet gebruiken.

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven mogelijk die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

Overige werkzaamheden

Deze ontheffing geldt slechts voor de dakwerkzaamheden aan de adressen zoals weergegeven in bijlage 1 en alleen voor de gierzwaluw. Werkzaamheden die nog uitgevoerd gaan worden tijdens het project, die effect hebben op verblijfplaatsen buiten het plangebied of op andere beschermde diersoorten, mogen niet plaatsvinden zonder aanvullende ontheffing.

VI. Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden, deze treft u aan in de bijlage bij dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb- adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op het moment van bekendmaking door uitreiking of verzending aan de aanvrager. Van het besluit wordt mededeling gedaan op de website www.officielebekendmakingen.nl

IX. Overleg en informatie

Er kan tevens vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of milieudienst, als u dit nog niet heeft gedaan.

Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

Voor meer informatie verwijzen wij u naar onze website www.provincie-utrecht.nl.

X. Verzending

Dit besluit wordt verzonden aan de aanvrager van de ontheffing. Een afschrift van deze ontheffing wordt verzonden aan:

- RUD Utrecht, Postbus 85242, 3508 AE Utrecht.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Mevr. mr. S.L. Munsel
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Leefomgeving

ONTHEFFING

Naar aanleiding van het verzoek van Bureau Viridis op 29 oktober 2018, namens VVE De Hamershof, en de aanvullingen hierop van 19 september 2019, 17 oktober 2019, 22 oktober 2019, 5 november 2019 en 7 november 2019, gelet op artikel 3.3 van de Wet natuurbescherming,

Verlenen Gedeputeerde Staten van provincie Utrecht hierbij aan:
Naam: Vereniging van Eigenaars van bewoners in het Hoofdcentrum Leusden
Adres: Hendrik Gerard Dirckxstraat 9
Postcode en woonplaats: 4701 AV Roosendaal

Ontheffing 81F6BA64 voor het tijdvak van: de verzenddatum van het besluit tot en met 1 juli 2020

van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen en vernielen, van nesten van de gierzwaluw (*Apus apus*). Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft:

- Schepershilt 1,3,5 en 7;
- Schepershilt 9 en 11;
- Schepershilt 13 en 15;
- Schepershilt 2 en 4;
- Schepershilt 6 en 8;
- Schepershilt 21, 23, 25, 27, 29 en 31;
- Schepershilt 33, 35 en 37,

te Leusden (zie bijlage 1 van dit besluit).

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of via servicebureau@provincie-utrecht.nl indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
6. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient (aanvullend) de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied, inclusief kaart;
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Wie is de begeleidende ecooloog (inclusief contactgegevens);
 - e. Welke activiteiten zijn/worden door de ecooloog begeleid;
 - f. Hoe er wordt/is omgegaan met onverwachte (beschermde) soorten binnen het plangebied.
7. De ontheffinghouder dient, twee weken voorafgaand aan de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen, het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in voorschrift 6 bijgevoegd te zijn.
8. Tijdens de werkzaamheden dient een logboek te worden bijgehouden. In het logboek dienen gemaakte ecologische keuzes vastgelegd te worden zoals goedkeuring / vrijgeven door een ecooloog, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol en gekozen mitigerende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften 10, 11 en 12, geregistreerd.

9. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven bij voorschrift 8 dient bijgevoegd te worden.

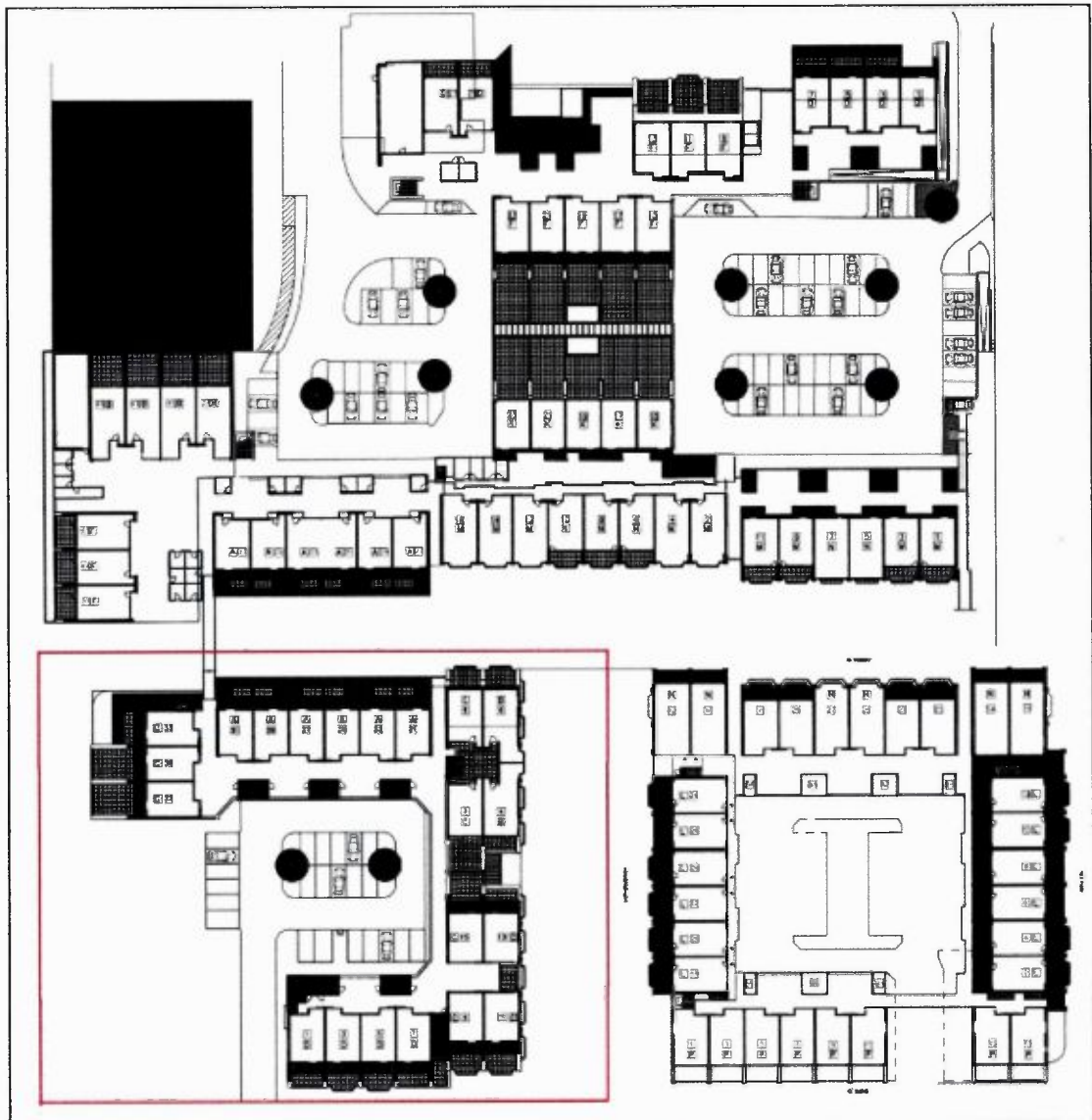
Specifieke voorschriften

10. De maatregelen, genoemd in hoofdstuk 7 van het rapport 'Vleermuis- en broedvogelonderzoek VVE De Hamershof, 2018' van september 2019, alsmede de aanvullingen van 17 oktober 2019 en 22 oktober 2019 (zie bijlage 2, 3, 4 en 5 bij dit besluit) dienen te worden opgevolgd.
11. De werkzaamheden dienen buiten de kwetsbare broedperiode van de gierzwaluw te worden uitgevoerd. De broedperiode van de soort loopt globaal van half april tot en met half augustus. Van dit voorschrift mag worden afgeweken indien er niet gebroed wordt en er geen sprake is van nestindicerend gedrag van vogels. Dit op aangeven van een ecologisch deskundige.
12. De monitoringsrapporten dienen aangeleverd te worden aan de provincie in de maand augustus van de jaren 2020, 2022 en 2025.
13. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soort waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval bij de start van de werkzaamheden aanwezig te zijn op de planlocatie.
14. Deze ontheffing kan, conform artikel 5.4 van de wet, worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

Contactgegevens

Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht, bereikbaar op telefoonnummer 030 – 258 33 11 of e-mailadres servicebureau@provincie-utrecht.nl.

Bijlage 1 Kaart plangebied

Afbeelding 1 | De Hamershof te Leusden met huisnummers. De Schepershilt (fase 4) met de huisnummers per woning is in het rood omlijnt.

Bijlage 2 Maatregelen aanvraag

Gierzwaluwen

- Bij de woningblokken met verblijfplaatsen van gierzwaluwen moet gewerkt worden onder begeleiding van een ter zake kundige.
- Er kan niet aan de (daken van de) woningen gewerkt worden als gierzwaluwen broeden (globaal van 1 mei t/m 15 augustus).

7.6.2 Alternatieve verblijfplaatsen gierzwaluw

Permanente alternatieven

Het aantal permanenten voorzieningen dat voor de gierzwaluwen wordt getroffen is gebaseerd op het aantal gevonden verblijfplaatsen in Fase 1 doormiddel van destructief onderzoek. Voor ieder gevonden nest wordt een factor 5 toegepast op de mitigatie. De kasten worden waar mogelijk aan dezelfde gevel geplaatst.

Door de timing van de bouwwerkzaamheden en de terugkeer van de gierzwaluwen hun migratie naar Afrika, word er geen tijdelijke mitigatie toegepast. Voor 1 april 2019 zijn er vijf maatwerkkasten ontworpen en in de nokken van Fase 1 geplaatst. De kasten zijn ontworpen in samenwerking tussen de ecooloog en de aannemer en gebaseerd op soortenstandaarden en literatuur studies.

Een klein deel van het metselwerk en daarbij de spouwmuur moesten worden verwijderd om de kasten stevig en veilig te kunnen monteren. In overleg met het RUD is hier toestemming voor gegeven en de ecooloog is aanwezig om de spouwmuur te inspecteren en vrijgegeven. In de meeste gevallen waren de spouwmuuren niet geschikt als verblijfplaats door isolatie materiaal of oude vogelnesten.

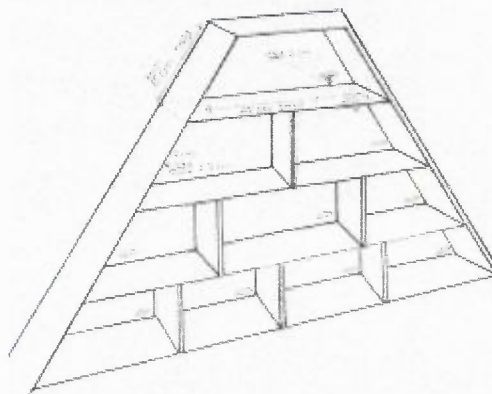
In totaal worden er in iedere fase minimaal 5 maatwerk gierzwaluwkasten geplaatst met elk 10 compartiment waardoor de mitigatie per fase 50 verblijven is. De totale mitigatie voor het gehele plangebied is 200 verblijven.

Op sommige nokken is een combinatie gierzwaluw/vleermuiskast ontworpen om beide diersoorten te kunnen accommoderen. Hiervoor is gekozen door het grote aantal nesten van de gierzwaluw welke op de zuidgevel van de woningen werden aangetroffen en daarbij niet voldoende beschikbare nokken op het noorden.

De kasten in fase 2, 3 en 4 worden gefaseerd geplaatst wanneer de werkzaamheden aan de woningen volstaan zijn.

Abbeelding 7.4 | Gierzwaluwkast in een kopse gevel met huis-muis.

Abbeelding 7.5 | Schematische weergave van binnenzijde gierzwaluwkast.

7.7.1 Monitoring

Gezien de dynamiek van het project is het noodzakelijk om de nieuwe situatie te monitoren op de aanwezigheid van beschermde soorten en de functionaliteit van de aangeboden alternatieven. Hiertoe zal in overleg met de Provincie Utrecht een monitoringplan worden opgesteld dat te zijner tijd onderdeel zal uitmaken van de bepalingen uit de ontheffing.

Bijlage 3 Aanvullingen op de aanvraag

17 oktober 2019

7. In het kennisdocument voor gierzwaluwen staat het volgende genoemd: *"In geval van grotere kolonies (10 of meer paartjes) of als er door de activiteiten veel verblijfplaatsen (10 of meer nesten) ongeschikt worden, moeten ze bij voorkeur minimaal één volledig broedseizoen gelijktijdig met de te verwijderen verblijfplaatsen aanwezig zijn. Gierzwaluwen hebben de tijd nodig om aan nieuwe verblijfplaatsen te wennen. Gedurende deze gewenningsperiode zijn dan zowel de oorspronkelijke situatie als de nieuw aangebrachte vervangende voorzieningen aanwezig en beschikbaar."* Hoe wordt hier bij dit project rekening mee gehouden?

De totale opgave voor het aanbieden van alternatieven komt uit het moeten voorzien in 65 alternatieve verblijfplaatsen voor de 13 nesten van gierzwaluw die door de werkzaamheden verloren gaan. Als we de 13 nesten in fase vier beschouwen als grotere kolonie zoals bedoeld in het kennisdocument hebben we hier op onderstaande wijze rekening mee gehouden. NB: voor het moment gaan we er dus vanuit dat er sprake is van een grotere kolonie, ondanks dat we dat niet hebben bepaald aan de hand van concentratie c.q. verspreiding binnen de oppervlakte van fase 4.

Er is rekening mee gehouden met de voorkeur uit het kennisdocument, door:

- *Zoveel mogelijk alternatieven beschikbaar te hebben tijdens het broedseizoen 2019 die gebruikt konden worden als alternatief voor de verblijfplaatsen uit fase 4 (en dus niet reeds als alternatief dienden voor die nesten die in fase 1 en 2 zijn aangetroffen).
Voorafgaand aan het broedseizoen van 2019 (op 1 april) waren er in totaal 90 alternatieve nestplaatsen reeds beschikbaar (9 nokkasten in woningen uit fases 1 en 2). 70 van die alternatieven waren benodigd als alternatieven voor de in totaal 14 nesten uit die eerste twee fases (die onder de gedoogbeschikking reeds waren vernietigd). Daardoor waren er 20 verblijfplaatsen "over" die gelijktijdig met de nog bestaande nestlocaties uit fase 4 beschikbaar waren.
Tijdens het broedseizoen zijn uiteindelijk nog een tweetal nokkasten gerealiseerd in fase 2 en een drietal in fase 3, in totaal kwamen er in de loop van het broedseizoen 50 additionele alternatieven beschikbaar.*
- *Zoveel mogelijk op exact dezelfde locatie (nokken) alternatieve verblijfplaatsen aan te bieden in de nieuwe situatie. Voor in totaal 5 van de 13 nesten worden op dezelfde locaties alternatieven aangeboden. Dit betekent dat er voor 7 nestlocaties 35 alternatieven parallel beschikbaar zouden moeten zijn tijdens aankomend broedseizoen om te voldoen aan de voorkeur uit het kennisdocument. Hiervan waren er 20 voor het broedseizoen van 2019 reeds beschikbaar in de gerenoveerde nokken van de woningen in fase 1 en 2 (zie hierboven). Dit betekent dat voor 3 nestlocaties niet voldaan is aan de wens uit het kennisdocument. Voor deze 3 nestlocaties zijn de 15 alternatieve locaties wel gedurende het broedseizoen gerealiseerd.*
- *Om de acceptatie c.q. kans op ingebruikname van de alternatieve verblijfplaatsen te vergroten zijn in de nokkasten in sommige compartimenten nesten teruggeplaatst die tijdens de sloop van de daken in fase 1, 2 en 3 zijn aangetroffen.*

22 oktober 2019

- 2) Er wordt genoemd in de aanvulling dat er nog een uitgewerkt voorstel voor een monitoringsplan opgestuurd worden. Wanneer kan ik deze verwachten.

Om de doeltreffendheid van de alternatieve verblijfplaatsen te meten, zal er na afronding van de werkzaamheden (medio januari 2020) gemonitord worden. Deze onderzoeken zullen van start gaan in het voorjaar van 2020. Er zal het eerste (2020), derde (2022) en vijfde jaar (2025) na het afgronden van de werkzaamheden onderzoek verricht worden conform de inventarisatieprotocollen van het NGB. Gezien de functie van de verblijfplaatsen van de vleermuis tijdens het destructieve onderzoek niet bepaald konden worden, zal er zowel onderzoek in de zomer als in het najaar verricht worden. Een overzicht staat in tabel 1 weergegeven.

Tabel 1 | Monitoringsplan alternatieve verblijfplaatsen.

Soort	Aantal bezoeken per jaar	Periode
Huismus	2	1 april – 20 juni: ochtend
Gierzwaluw	3	1 juni – 15 juli: avond
Vleermuis	5	15 mei – 15 juli: 2x avond, 1x ochtend 15 aug – 1 okt: 2x avond

5 november 2019

Tot op heden hebben wij geen gierzwaluwen zien invliegen in de nieuwe kasten. Echter meende de aannemer een invliegende gierzwaluw gezien in de kast welke in week 15 (zie kaartje) is opgehangen in fase 2 maar dit hebben wij niet kunnen bevestigen.

De gierzwaluwkasten zijn wel erg in trek bij de huismussen, zij hebben vrijwel direct intrek genomen in de kasten in fase 1 aan de oostzijde van het de fase (week 10 en week 11 kasten).

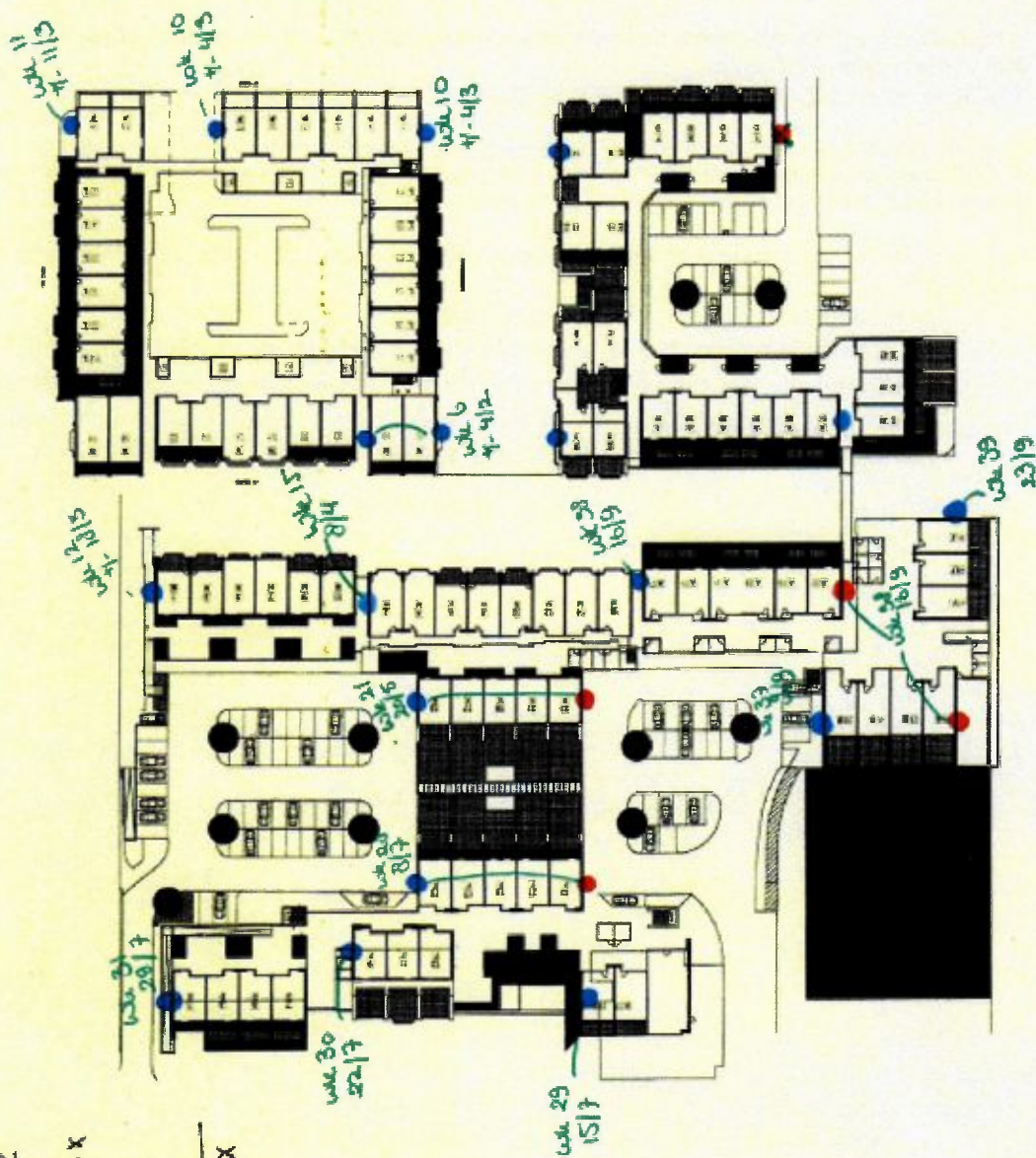
Gezien de kasten op vrijwel dezelfde locaties/nokken hangen als waar de originele nesten zijn aangetroffen, is er voor gekozen om geen lokinstallatie te plaatsen. Omdat gierzwaluwen erg trouw zijn aan hun nestlocaties kunnen lokinstallaties een toegevoegde waarde hebben wanneer de alternatieve verblijven niet op de originele locatie gerealiseerd kunnen worden. Het lokgeluid introduceert, of lokt, de gierzwaluwen dan naar de nieuwe locaties. Bij de Hamershof is dit niet het geval; de kasten zitten op dezelfde nokken en de compartimenten hebben een duidelijke contrasterende invliegopening (lichte invliegsteen en donker gat).

Gierzwaluw

• nokkast - 16x

Combi
(Gz/bL) - 5x

21 X

96
7/13/19

7 november 2019

Ik heb geen gepubliceerde artikelen kunnen vinden welke specifiek het succes meten van dit type kast dus hierbij een aantal links naar (Engelse) websites waar vergelijkbare modellen nokkasten zijn gebruikt. Deze kasten blijken succesvol en zijn in gebruik genomen door gierzwaluwen;

<http://actionforswifts.blogspot.com/search?q=%23triangle>
<http://actionforswifts.blogspot.com/p/triangular-colony-boxes.html>

In Nederland heeft Rik Wortelboer een kleinere versie opgehangen in De Bilt welke (gelijktijdig) in gebruik was door in gierzwaluw en spreeuw;

http://www.rickwortelboer.nl/gierzwaluwen/andere_projecten.htm#AkkerDeBilt

Zowel de Action for Swifts group (www.actionforswifts.com), Swift Conservation (www.swift-conservation.org) als de Gierzwaluwbescherming Nederland (<https://gierzwaluwbescherming.nl/bescherming/nestkasten/>) maken gebruik van dit type kast en zijn succesvol gevonden.

Wat betreft de monitoring wanneer de kasten niet in gebruik zijn door gierzwaluwen dan zal de monitoring ook kijken naar;

- Lokinstallaties gebruiken bij de nieuwe kasten;
- Plangebied vergroten om de kijken of de kolonie elders intrek heeft genomen;
- Eventueel alternatieve verblijven aanbieden in de omgeving (gierzwaluw teel o.i.d.) in samenhang met lokinstallaties. In eerste instantie zal natuurlijk geprobeerd worden om de huidige alternatieve locaties functioneel te krijgen.